

af hjælp befinder sig i en tilfredsstillende situation med hensyn til fritidsaktiviteterne.

Hvis modtageren af hjælp sjældent eller aldrig er bekymret, så er vedkommende også tilfreds med sit aktivitetsniveau.

Det er ret afgørende for den oplevede kvalitet af dette aspekt af hverdagslivet, at modtageren af hjælp er i stand til alene og uden at skulle have hjælp til det at bevæge sig udendørs. Blot den ældre har besvær med at komme udendørs, lægger det en dæmper på aktivitetsniveauet og på den oplevede kvalitet af fritidsaktiviteterne.

Endelig har det betydning, at hjælperen følger med i den ældres liv og kender vedkommendes livshistorie. Det øger tilfredsheden med fritidsaktiviteterne.

Om undersøgelsen

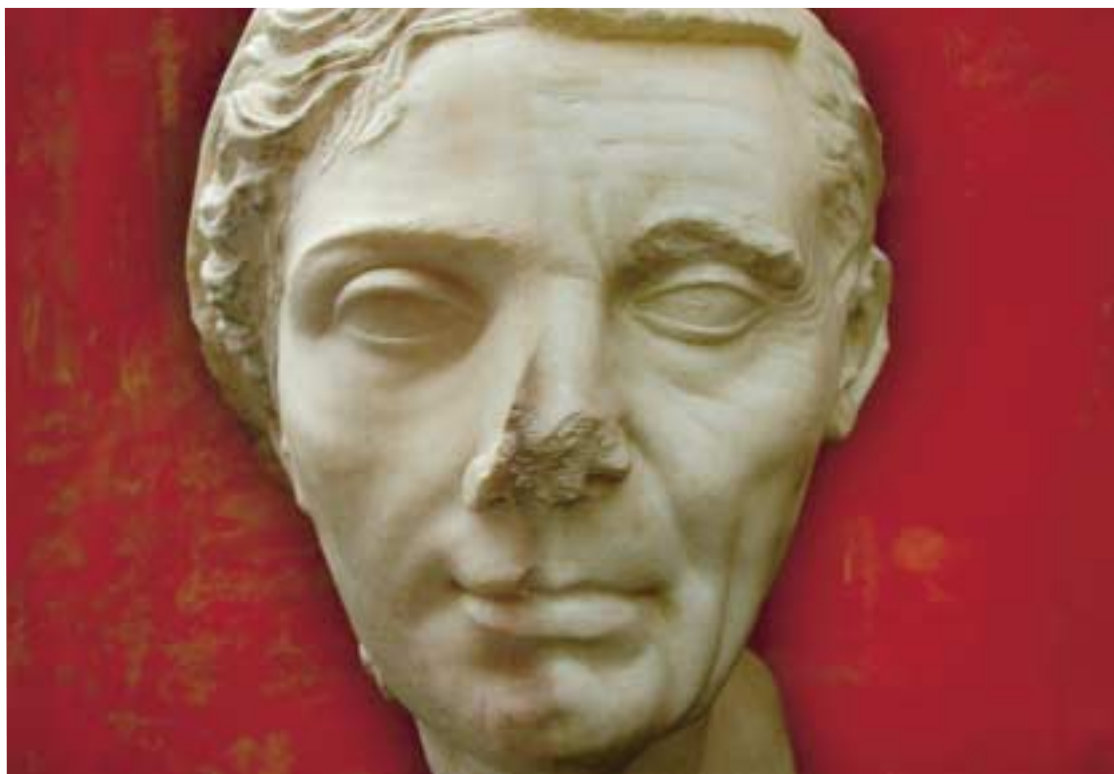
Udgangspunktet for denne undersøgelse har været datamateriale fra dels

et spørgeskema og dels oplysninger fra kommunerne baseret på projekt Fælles Sprog (som er en standardiseret registrering af funktionsevne, ressourceforbrug og ydelser). Dataindsamlingen er foregået i tre kommuner, der alle deltager i Fælles Sprog, nemlig en hovedstadskommune, en bykommune og en landkommune.

Spørgeskemaundersøgelsen baseres på interview med modtagere af ældrepleje på 70 år eller derover i de tre kommuner. Bruttostikprøven omfatter 973 personer. Besvarelsen af spørgeskemaet har fundet sted ved besøgsinterview hos de ældre. Der er gennemført interviews med 710 respondenter, hvilket svarer til en opnåelse på 73 pct.

Dataindsamlingen er gennemført i foråret 2000.

Foto: John@Eley.dk

Kvalitet i ældreplejen

David Bunnage Ole Gregersen
Eigil Boll Hansen Nanna Meilbak
Merete Platz

Socialforskningsinstituttet
01:3

Rapporten kan købes i boghandelen eller bestilles ved at indsende nedenstående kupon til Socialforskningsinstituttet

Kvalitet i ældreplejen

Af David Bunnage, Ole Gregersen, Eigil Boll Hansen, Nanna Meilbak, Merete Platz. Socialforskningsinstituttet 01:3, 184 sider.
Pris 145,00 kr. inkl. moms.

Navn

Adresse

Postnr. & by

Husk porto

Socialforskningsinstituttet
Herluf Trolles Gade 11
1052 København K

Kvalitet i ældreplejen

April 2001

Sammenfatning

Hvad er kvalitet?

Hvad skal man forstå ved kvaliteten af den kommunale ældrepleje? Én angrebsvinkel er at sige, at det er ældreplejens evne til at sikre, at de ældre oplever at befinde sig i en tilfredsstillende eller acceptabel situation med hensyn til en række centrale aspekter af hverdagslivet. I en netop afsluttet undersøgelse gennemført af Socialforskningsinstituttet og Amternes og Kommunernes Forskningsinstitut i tre udvalgte kommuner er denne tankegang fulgt og kvaliteten målt ved aspekter af praktiske gøremål, aspekter af fritidsaktiviteter og aspekter af sociale kontakter.

Måling af kvalitet

Projektets formål er at udvikle et redskab, som kan bruges til at måle kvaliteten af ældreplejen, så det for grupper af ældre og for den enkelte kommune i princippet vil være muligt at tegne en kvalitetsprofil af ældreplejen. Det har ikke været et led i projektet rent faktisk at udarbejde sådanne kommuneprofiler. Den opstillede model for måling af kvalitet har 5 dimensioner. Funktionsevne, psykiske ressourcer, sociale rammer og den hjælp, der ydes af ældreplejen, udtrykker tilsammen personens handlingskapacitet, altså hvad en person er i stand til at udføre alene eller med hjælp fra andre. Over for dette står en behovsstruktur.

Forholdet mellem en række behov og de faktisk udførte handlinger bliver således den operationaliserede måling af udækkede behov.

Der beregnes kvalitetsmål for hver af aktiviteterens praktiske gøremål, sociale kontakter og fritidsaktiviteter ved at beregne forholdet mellem behovsstrukturen og faktisk udførte handlinger.

Praktiske gøremål

Kvaliteten af de praktiske gøremål er bestemt som forskellen mellem et acceptabelt niveau og et faktisk niveau for den enkelte aktivitet. Målingen af denne forskel er gennemført ved en kombination af to spørgsmål til interviewpersonen. For det første er de ældre blevet spurgt, hvordan niveauet er i forhold til tiden før, man fik hjemmehjælp, og for det andet er de ældre blevet anmodet om at angive, hvordan de selv vurderer, niveauet er, i forhold til, hvad der ville være acceptabelt.

Resultaterne af analyserne kan sammenfattes i følgende punkter:

- De ældre vurderer kvaliteten af hjælpen højere, hvis de selv er i stand til at udføre nogle af aktiviteterne. Det behøver ikke lige at være den aktivitet, der er genstand for analysen. Konklusionen kunne være, at det er vigtigt for oplevelsen af kvalitet, at den ældre ikke fuldstændig mister kontrollen over, hvad der foregår i vedkommendes hjem.

- Det er ikke kun den leverede ydelse, der har betydning for oplevelsen af kvalitet. Den ældres vurdering af hjemmehjælperen har stor betydning. Kort sagt kan man sige, at hvis den ældre vurderer, at hjemmehjælperen er dygtig eller omhyggelig, trækker det generelt op i vurderingen af kvaliteten af ydelsen. Analyserne tyder også på, at der er en balancegang mellem på den ene side at have tid til at snakke over en kop kaffe, tid til at følge med i den ældres liv og til at kende vedkommendes livshistorie og på den anden side kvaliteten af de huslige aktiviteter. Jo mere hjemmehjælperen udfører disse mere sociale aktiviteter, jo lavere vurderes generelt kvaliteten af de huslige aktiviteter.
- Kvaliteten af de huslige aktiviteter vurderes generelt lavest af personer, der har få psykiske ressourcer i forhold til personer, der har mange psykiske ressourcer.

Sociale kontakter

Analysen af kvaliteten af sociale kontakter er baseret på følgende to mål: For det første, hvor ofte de ældre føler sig uønsket alene og for det andet en generel vurdering af, om kontakterne til familie og venner er bedre, dårligere eller uændret sammenlignet med tiden før tildelingen af hjemmehjælp.

De ældre, der ikke ret ofte er uønsket alene

- har et godt helbred
- har få hukommelsesproblemer
- er kvinder
- kommer en del sammen med venner eller naboer
- bor sammen med ægtefælle eller andre.

En sammenfattende analyse viser, at kvaliteten af hverdagslivet med hensyn til kontakten med familie og venner, er højest blandt:

- de, som mindst en gang om ugen er sammen med familie eller venner.
- de, som selv kan komme udendørs og som synes, at de kommer nok ud
- de, som sjældent eller aldrig er nedtrykte.

Det spiller en rolle, hvordan modtageren af hjælpen oplever, at hjælperen lever sig ind i modtagerens situation. Kontakten med familie og venner opleves bedre, hvis hjælperen følger med i modtagerens liv.

Fritidsaktiviteter

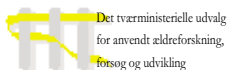
Som et kvalitetsmål for udførelse af fritidsaktiviteter er der konstrueret et mål, der kombinerer de ældres svar på

- 1) om de ældre udfører aktiviteten nu
- 2) om de synes at de gør det tit nok og
- 3) om de tidligere har udført aktiviteten.

Aktiviteter sammen med andre er i denne analyse besøg i ældreklub, pensionistforening eller dagcenter. Det er overværelse af teaterforestilling, filmforestilling, musikarrangement eller besøg på museum, udstilling e.l., og det er deltagelse i kortspil.

Aktiviteter alene er i denne analyse at lave håndarbejde eller dyrke en hobby, at læse aviser eller ugeblade eller at læse bøger.

Det er analyseret, hvilke faktorer der har sammenhæng med, om modtagerne

SOCIAL
FORSKNINGS
INSTITUTTET

telefon 3348 0946
fax 3348 0833
e-mail library@sfi.dk
web www.sfi.dk